

Rõhutute Hääl

Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu Häälkandja.

Tollimise hind:
20 marka kuus
Üksik nr. 5 m.

Jumub igal neljapäewal.

Toimet. ja tallit.:
Töölise majas,
S. Karja tän. 18.

Nr. 2.

18. nowembril 1920.

Nr. 2.

Elutored. Minge ja hääletage. — Riikline ja erakapitalistiline algatus. — Kust tuleb abi? — Palgastreigid ja poliitika. — Sooside pankrott. — Juudaste näopildid. — Kariidud. — Mõned sõnad raudtee töölise minewi-tuist. — Kodanline ajakirjandus ja meie. — Töölise elu. — Teadaanded.

Minge ja hääletage Kesknõukogule!

Eestimaa Kommunistilise Partei (3. Internatsionaali Sektsiooni) kongress on otsustanud Eesti töörahvast üleskutsuda riigikogu walimistel Kesknõukogu nimekirjadele hääletama.

Seesama kongress on otsustanud proletaarlasi üleskutsuda neis ringkondades, kus Kesknõukogu nimekirja ei ole, meelevalduslikult kodanlise korra wastu hääletama pannes ümbriku kommunistlike hüüdsõnadega sedelit.

Kommunistide lomt ei anna kodanlusele rahu. Iseäranis närwiline on eilase ainuwaliksema erakonna leht „Tallinna Teataja“. Ta on lugenud Eesti maa Kommunistilise Partei kongressi üleskutsust, et see kongress ohustanud töörahvast üles kutsuda riigikogu walimistel Kesknõukogu nimekirjale hääletama, ja ütleb: „sellega on siis meil Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu walimise nimekirja kommunistiline iseloom täiesti selge ja töb, mis nad teha tahawad, ka selge. Ettewõtte ise ei ole luigi hädaohtlik. Ametiühisuste Kesknõukogu nimekiri esineb ainult Tallinna, Harju-, Järva-, Wislandi-, Tartu- ja Pärnumaa walimisringkondis wäheste kandidaatidega. Riisugused töölise kesetrumid, nagu Narwa, on selle nimekirja ülesseadmise täiesti tagasi lükanud ja mujal ei ole nad ühtegi allakirjutajat ega kandidaati leidnud. Wõimalik aga tõesti, et kommunistid siiski ühe kandidaadi läbi wiiwad. Rohkema peale ei ole neil lootust.“

„Tallinna Teataja“ on Amerika üles leidnud! Talle on meie nimekirja „kommunistiline iseloom“ alles niisid äkki selgeks saanud! Aga meie mäletades oli

„Tallinna Teataja“ siis juba olemas, kui esimene üle-Eestimaaaline Ametiühisuste kongress ohustas 3. Internatsionaali juhtnõuõrid omaks wõtta. Jaan Tõnissoni walitus oli olemas, kui Tallinna Kesknõukogu seda kongressi otsust kinnitas, ja hiljem oli just „Tallinna Teataja“ meeste walitus jällegi see, kes meie saadikutele slm. Kolksile j. t. keelas 3. Internatsionaali teise kongressile sõitma. Et aga 3. Internatsionaalil „kommunistiline iseloom“ on, seda teab terve maailm!

Kas see meie „ettewõtte“ — oma nimekirjaga esinemine — Eesti wabariigile „luigi hädaohtlik“ on wõi mitte, seda jäta me sandarmite ja nende ajakirjanduslikkude hooiwõnnikkude otsustada.

Siin aga sükkame ümber selle wale, nagu ei oleks meie teistes ja eriti Wiru walimisringkonnas oma nimekirjaga esineda saanud kandidaatide ja allakirjutajate puudusel. Meie ei ole mõtelnudki selle poole püüda, et meil igas maakonnas sealse kolgatsamaa kandidaadid nimekirjas oleksid. Kodanlus määras meile 10 walimisringkonda kaela. Meie ei ole 10 ringkonna kumardajad, ja kui me mõnesse nimekirja oleme kohalikke jett-

mehi mõnud, siis puhas praktilistel põhjustel. Töblisiteklassi huvid on igas maadonnas needfamad ja töblisiteklassil ei ole seepärast mislinguseid Järva töblisite, Harju töblisite jne. tulude isepärast kaitsjaid waja.

Meie asufime nimetirjade sisseseandmisele nii hilja, et meil aega ei jaitunud Saaremaal, Wõrus, Põhjaris ära käia. Wiru maadonnas forjafime tarwilise arwu allkirju. Muid siis saatfime Narwa lisa-kandidaadid nimetirja üleswõtmiseks. Sellfimees, kes seal asja ajas, sai mõltemata tooga forda, et ta täiendatud kandidaatide nimetirjale eelmise nimetirja allkirjad lühifalt lümber kirjutas. Muidugi küfati nimetiri tagasi, aga uute allkirjade forjamiseks ei jaitanud enam aega. Mõislagi, et nii mitmeksi maadonnas raske oli allkirju jaada, sest kõik kohalikud wõimumehed ja jotsid hirmutasid töblisi, et iga allakirjutaja maalt wälja faadetakse. Seda naelutame siin awalikust lünni. Jseäranis oli see hirmutamine Järwa- ja Wirumaal käimas.

Läänemaal oli meie nimetirjale 57 all-

kirja kogunud. Wõimumehed seletasid 8 allkirja maksuwetatks. Siiski kufhume meie töblisi ühes ka Läänemaal meie nimetirjale hääletama.

See noma tuleb töblisitel ka teistes walimisringfondades toha, kufgi seal meie amelikku nimetirja ei ole, nagu Wõru-, Saare- ja Wõru walimisringfondades. Selle asemel, et kogu jääda ehk paendlastele wõi äraandjatele hääletada, pangu töblised walimiskõnnetku sedeli, kufu nad peale kirjutawad, et nad Reskndukogule hääletawad. See ei too küll lühlegi kofhta Reskndukogule riigikogus juurde, aga iga ntifugune sedel on rufitahoop kurnajale-klassile silmaauku.

Et meie enam kui ühe faadiku läbi kohanuse wäewõimu walitfufe udelasfina riigikogu paradiisi poelame, jelle juures meie et kofhile. Aga meie eriala on lugeda mitte riigikogu leentoolide arwu, waid klassiteaditfuite töblisite arwu ja neid töbrahwa hulli, kes wõitluswalmis on.

Selles mõttes kufhuregi kõik profetaarlast walimiskasti juurde minema ja kõigis walimisringfondades Reskndukogule hääletama!

Riikline ja erakapitalistline algatus.

Wõrd oli aeg, kus maaliit see ainus fetferite kogu oli, kes ilma puifkemata ja punastamata julges nõuda kufhendamata eraalgatust. Igamees, kes poliitilist elu tähele pani, peab mäletama, kuidas siis „Sois“ ja jotsid seda eraalgatust mõnitafid ja mofha tegid. Siis üteldi, et eraalgatus tähendab hofnateerimise ja marobõõrimise wabadust ja nõuti, et seda wabadust kufhendaks riikline algatus — riiklised majanduslised ja — eriti kaubanduslised ettewõlited, riikline wahelofegamine. Tõberafond, kes jotside poolt jotsialistlised erakonnaks oli ristitud, püüdis — kui mitte muidu, siis — walides sedafama wärwi näidata. Aga nüüd on tõberafond maaliidu wabadusieprogrammi teostamas, eraalgatus — hofnateerimine ja marobõõrimine — on oma wõidufäiguteest wiimafeid kõlfeid ära foristamas, jotsid aga walitwad, umbes kui olekfid nad enda juure fuu meff käis wõtanud. Armetumat pilti ei ole nähtud! Kogu oma poliitfaga aitafid jotsid kapitalistlised haitalad wõidule ja seifawad nüüd seal kui märjad kanad.

Miks on tänawu troonile tõstatud sedafama eraalgatus, mida lünnud aastal nii ufnasti tõrwati? — Mulla oli jöda. Mulla oli jellepärast wofha niifugust nagu näidata umbes, kui ei saaks Eesti riigist

mitte marobõõride ja hofnateerimise liiwälli töbrahwa turjal. Tänanu on jöda asemel Tawu rahuleping, tänawu langewad ka wõlkatad!

Hiljuti käis ajalehtedest teade läbi, et walitfufus — tõberafondiline walitfufus kawafes linamonopoli ära kofatada. Kuuldused kufteainete kofkomitee liikwiderimijest tekivad üffa unesti jälle, umbes Jaan Lõnifsoni walitfufega on ära lünnud ka riiklise kaubanduse-agentuuri (Orfati) ajutamise plaan. Wacwast wõidustuda, et peale Jaan Lõnifsoni minelut alles on jäänud ja teostamist leiawad kawafused — ajutada segawest töbstusliffi ettewõlited, millest wofa wõtats riigi- ja erakapital. On wäljaspool kofhlasti, et kohanline Eesti igasuguste „riigistamiste“ rägastikust wälja ning erakapitalistliffe nufgimise walitfesse sadamasse jõudmas on. Kofkfid — tõberafond — on juba laewakefe komandosifall!

Mis on kohanlises Eestis üleüldise tehtud „riigistamiste“ alal?

Linamonopol on ainus riikline monopol, jett wiifamonopolist et wõi juttugt olla. Linamonopoli pani maksma maaliitlase Päffi walitfufus. Minult jotsialdemokraatlistele kelmidele ehk kõplastele wõis see paista efmise seimuna unes mofjanduspoliitika. Tõpoolett ei olnud see aga mitte midagi muud kui ajuttse walitfufe hädaabinõu, et linakaswatajate tu-

ka see, et muutused valitajuses oma mõju avaldada võivad ka selle riiklike kapitali peale, millega nad neis ettevõtetes lõrmuti töötama peatsid. Et ole Gestis ihlegi suuremat Gestis pank, millest väljamaa kapital oja ei võtaks. Gest — muudu ei saa välisvalutaga hakkama. Töös-tuse ettevõtte ajutamine on aga veel suuremat määrat välisvaluuta küsimus, sest masinad, tooresained tuleb ju välist järele vedada. Sellepärast jäävad vanaa-lised kapitalistid küll oma riigi kapitalit avastu kinnaks, kuna see riik endale vä-lisvaluutat kriitima ei hakka.

Siobanline Gestis lõuab ilka laugemale petikluse lõuakõljude ajajärgust välja. Suur „Soomusetegemise“ ajajärk on lõpul. Gestis juurkõdantus on tugewasti paisu-nud. Kus enne üks Gestis miljonär oli, seal lehvavad nüüd kümmed. Gestis kapi-talide heidab käega igajuguse riiklike alga-tuse peale. Tema enese kapital on nü-wõrd paisunud, et tal kitzas oleks riigi tööstusliste ja laubandusliste ettevõtete kõrwal. Ja maaltidu järel on tõdantööda kõik teised tõdantised erakonnad ning riikmad kõhult maha heitnud Gestis kuld-waalka ees ja teenivad teda. Spekulat-siooni ja marabõõrimise wabadusel, kurna-mise wabadusel ei ole miskit piiri. Maal-ist on wõitnud! Teised tõdantised era-konnad on oma kätega maaltidu töö ära teinud. Maaltidul ei jää muud kui tulla ja waltituda ja seda poliitikat jatkata, mis u. u. pahempooksed ja lekerakonnad on ajanud. Kohid ja tõderakond on juur-kõdantuse waltitajete tee lõpulikult tasan-danud.

Mööd langewad wiimased näolatted. Nüüd saab plinedamalegi proletariaatsele seigeks, et mitte midagi uut Gestis riigis ei ole, waid on wana, wana tuttaw lugu kõhest klassist, kurnajatest ja kurnatutest, ning riigist ja waltitajest, kes mammona teenistuses on.

M. M.

Kust tuleb abi?

Brüsseli rahvuswaheline rahakonw-erents, millest ka meie lhandad — Joh. Kuff ja Ants Põip — oja wõlsid, on mitmes juh-tes nii tähtis sündimus, et tööstste hääle-tandja jellest waltides mööda minna ei wõi. Sellest konworentsiist loodeti p l a a n t, luidas wanaat kapitalistist maailma kiti-lusest välja wita ja rahvuswahelist krediti toostada. Kuid just rahvuswahelise kre-didi korraldamise möte kullus kindlasti läbi ja maailma kodanluse kõige targemad mehed ei oskanud muud kui õige tähtsa onakli nädoga laujuda: tee tööd ja palu ju-

malat! Seejuures tuleb jumalat kui dol-lari warjuniime mõista.

Impererialistline tõda asendas Põhja-Ameerika ühendatud riigid kullajumala au-järjele. Ameerika hiiglatööstus warustas liitriiksid sõjamoona ja Euroopa kuld-wõltsas New-Yorki, liitriigid said Ameerika wõlglasteks. Ameerika ei wõlgu mitte kel-legile mitte midagi. Ameerikale aga wõig-nemad kõi! Kegi eila sündunud Gestis riigiste sat „Newalk“ eestkõitmisel au ja õn-ne osalileks, et New-Yorgi litatufuudjad tema wõltsajadajad on. 20-miljoniline Ameerika „laan“ ootab maksmist.

Uga veel teisel teel wi impererialistline tõda Ameerikale kofedat kasu. Euroopa on äärmusest välja kurnatud. Ta tarwitab kõlke. Tal ei ole Ameerikale wõltsitambana anda mitte midagi.

Nende käse asjaolu otsekohene tagajärg on see, et dollari kursis wäga kõrgel seisab ja ühe dollari eest wäga rõhkesti igajugust Euroopa waluutat osta saab.

Sellepärast on arusaadaw, miks just Ameerika kapitalistid Brüsseli raha-konworentsiil Euroopa kapitali nutumalste-le sõbratult seletasid: wemnad, aidate ise-endid! Ja Ameerika kapital tõmbas rah-wuswahelise kredidi kawatustest otjasta-wa kriipsu läbi.

Ameerika kapitalistid arwawad pare-maks jeda nõndantmetatud rahvuswaheliste abi, kui Gestis leeli itelda — eraalgatuse toimetada. Ameerika kapital rändab raha-kapitali näol oma maalt välja, paisub Saksa markadeks, Prantluse frankideks jne. jne. ja ostab wõltsitwa eest illes wabrikuid, te-haseid, metalli- ja kwiisõkewandusi, wasta-ja petroleumiakalid jne. jne. Ameerika ka-pital tungib sisse Saksaamaale, Austriasse, Ungarisse, Tšeho-Slowaakiasse, Balkanite-le ja kegi Prantsusmaale. Ta läheb sinna, et seal — odawa rahakursiga maabel sealset elawat töõjõudu kurnata ja kuulmata pu-hastajusid saada, mis jeda kõrgemas on, wida wadalam selle maa rahakursis. Uga ta toimetab neil maadel ka teisi talitusi. Du ju teada, kuidas Ameerika hiiglatrustid omal kodumaal wabrikuid illes õfjid, et neid — seisma panna. Wida saadi sel teel kätte? Sel teel kõrwaldati konwurentsi ja hoiti ainete walmistamine niijugusel pin-mal, et hõmmad — nende ainete wähejuse pä-rast aina kerkisid. Ni hakatakse nüüd New-Yorgist terwe Euroopa mannermaa töõstust „reguleerima“!

Seda tähendabki see Brüsseli rahakonw-erentsi esimene ja ainus käsk: tee tööd ja palu jumalat! Ameerika kapital ei taha te-gemist teha Euroopa riikidega. Saenud riig-walitsustele ei annaks talle jeda otseko-hest kasu ja otsekohest wõimut maailma ma-

landuse üle, mis „eraalgatus“ talle annab. Euroopa tööstus on fiktiivses ja palub abi. Seal ilmub Ameerika kapitalistlik agent ja ostab kapiitale tehase aktiivaid. Euroopa pangad kannatavad dollari kõrge kurssi all. Seal ilmub Ameerika onu ja ostab jelskatiie pan- ga aktiivaid. Ning ostja õpetab: ahmu! Ise mõis teid fiktiivsesi wälja wia! Jah, ajad on muutunud! Kurbas ja kiltter kõnetesid ennemuiste hoopis lihtsamat teelt!

Täies kokkuvõlas jelle „enejeaitamise“ murrakuga on ka teised õpetused, mis Brüsseli konverentssil jagati: riigid wiigu jisse- tulekud ja wäljaminekud lajakala, hoidku seks tarbeks end eemale igasugustest wälja- minekutest riikliste majandusettevõtete asutamise peale, wähenõuaga sõjawäge, pida- gu igas asjas äärmist kokkuhoidmist. Sõna- ga: teised riigid tehku kõike seda, mida need riigid ei mõllegi teha, kes Brüsselis neid häid õpetusi jagasid.

Ameerika on sõjalaewastiku ehitamise programmi teostamiseks asunud, mille siht see on, et aastal 1925 Ameerika sõjalaewas- tik wähenast niisama tugew oleks, kui ma- ilma kõige tugewam Ingliise laewastik. Us- jahundjad aga arwawad, et kui Inglismaa kõike oma jõudu kokku ei wõta, siis Ameerika sõjalaewastik juba 1923. aastaks oma jõu poolest Ingliise sõjalaewastikule järele jõuab. Niilast on seda ainjamat tõesta ai- metada, et selge oleks, missugune pettus ja silmawõimutus see oli, kui liitriikide ja Ameerika riigimehed ilma sõja ajal ütlesid, et jellele sõjale rahuriik järgnewat — üse- üldine sõjariistade mahapanel ja kõikide tüükliisumuste atjastamine rahwuswahelise wahetõhju teel! Siis üeldi, et ahmu! Saksa militarismus ja imperialismus keelawat seda tegemast; see olla waja purustada, et teostada rahwaste rahu ja mõõgad sirpideks taguda. Kuud maailmasõja tagajärjel kõi- sid nüed militaristlikes riigid, kes niisama kui ennegi üksiteiest ette jooksta püüawad, et tugewamini sõjariistus olla ja maakera uue jagamise alla wõtta. Niisama kui Saksa sõjalaewastiku ehitamise programm Ing- lismaad taga kühutas ilma sõda alustama enne kui Saksa laewastik Ingliise omale kor- detawaks saab, — just niisama tõetab müüd samasugune konkurrents Ameerika ja Ing- lismaa wahel uut ilma sõda wälja kuituda.

Mäherdune peab küll olema maailma walitsewate klasside walelikkus ja filmakir- jalikkus, kui siis jamal ajal teistele juttus- tatakse sõjawägede armu wähenamise wa- jadust, et — wäljaminekud kärpida! Kuit- kihlasi hoiatatakse riigi raha kulutamast tööstuslikkude ettevõtete peale, siis mõis- tame meie juba poole sõna pealt, mida see tähendab! Ameerika dollar hüütab: ait äral- mina ise olen tulemas!

Õdigewägewam dollar sammutab oma wõidu- teed. Kes turja ei paenuta, selle selgroo ka murrab. See oligi see lihtne ideast, mis Brüsseli konverentssil awallikuts tuli. Seal tuli — teiste sõnadega — awallikuts, et ma- ilma ikka weel kapitalistlik torb walitseb, j. w. wihate konkurrents üksteise riikide ka- pitalk wahel. Selle mõistluse asemel ei jaks- ja maailma kodanluse kõige tõrgemad me- hed mitte midagi paama, tulgu nad raha- konverentssidele, tulgu nad „rahwasteliidu“ paradiididele kokku ja olgu nad kas wõi nit- targad kui madu Sedent aias! Kapitalist- line torb ei ole muud kui wõistlus, üksteise maharajutamise, kus tugewam nõrgemad halastamata müüb. Muid ja rahwaid omä alla heita, neid orjastada — kurnata ja ri- junda, see on kapitalistlike maailma ai n u s m a j a n d u s l i k p l a a n .

Mis tagajärjed on Eesti kohta Brüsseli konverentssil õhustel, et „rahwuswahelise krediti“ ei anta. „Rahwuswaheline krediti“ oleks oluud riikide, nimelt suurriikide omawaheline kokkulepe jelle kohta, kuida „abitariwilajaid“ wälkeriikisid oma wahel ära jagada. Ja — missugust läätseleeme loputiisewett „abisaaja“ kõrisse walada. „Rahwuswaheline krediti“ oleks oluud ter- we maailma suhtes umbes samasugune kok- kulepe, nagu seda oli nättuseks leping Ing- lise ja Wene tjaariwalitsuse wahel Perilia jagamise kohta „mõjupiirkondadesse“. Mi- suguseks kokkuleppeks ei ole kapitalistlik maailm weel mitte küps. Riisuguse küpsuse iotemiseks uut maailmasõda — uut ma- adehniisemise sõda, uut sõda turgude ja tooresane allikate pärast just kawatsetatjegi, just ette walmitatatajegi!

Brüsseli konverentss jättis kodanilisele Eesti laewaduse ennamat mütia sel- le kapitalistlike riikmale, kas terwelt eht osade kaupa, kes seda ostmast ära ei põlga.

See müük peab jündima eraalgatuse- ja tööerakonna walitsus on selle õksjoni walitsus. Brüsseli rahakonverentss õhust Eesti rahwuswahelise kreditiõst ilma jätta — see oli Jaan Tõnissoni walitsuse laugemise tõeline põhjus. Ahmu! loolu- jega jelle kurikuulsa „rahwuswahelise abi“ peale on jeketataw, miks Jaan Tõnisson nit- järjekindlast ja kangekaelise tagasi tõrjus wäljamaa kapitalistlike Eestiõse siisjetiku- mise katjeid. Ta loolis jumala peale!

Miks ei „aita“ kodanlist Eesti enant- ükkitud riigid? Miks ei aima Ingliise wa- litkus oma siisjetele trumalamatele abi? Ta andis nullu abi...

Mürewal aastal õst sõda! Siin mõd- deti suurriiklilise, Londonis loeti naelster- lingi! Müüd ei ole Eesti enant ühtegi kodanlist parteid ega ajalehie, kes kumita-

and poleks, et Eesti valitsus olla juba läinud aasta kewade pool suwet walimis olnud. Nõudkogude Wenemaaga rahu tegema, aga liitlaste ahwardanud Eesti oma „abist“ ilma jätta. Seda „abi“ luuastatigi siis we-re hümnaga. Me nimetame seda inimeseel-haga kauplemiseks!

Seda inimeseeliga Eesti kodanlike walit-susel praegu kellelegi müüa ei ole. Selle-pärast ei ole ka ei Londoni ega Pariisi wa-litjustega mistki sobimist „abi“ asjas.

Oma kirjutuse Brüsseli rahakonverent-si tagajärgede kohta lõpetas „Tallinna Teo-taja“ ohkamisega, et uus maailmasõda pa-ratamata on, kui suurriigid oma poliitikat ei muuda. See on öieti tõelised. Aga ainult proletariaat on see, kes uut maailmasõda ära hoida võib. Ainult proletariaat on see, kes lõpu teeb sellele, et suurriigid siis mil-jardiid kulumata sõjarenduste peale, kui kaks kolmandikku inimkonda elajalikult mälgi. Ainult proletariaat on see, kes siis-teise maharajutamise lõpu teeb ja kiff-jate kapitalistide majapidamise ajemete seab korraldatud, plaanibinda maailma-majanduse. Seda saab proletariaat korda teha ainult siis, kui ta walitsemise klassiks tõuseb. Seni aga on ta tööriistaks nende käes, kes oma talitutamata ja piirita ahnusega terwet inimkonda hukatuse kuris-tiku paistamas on.

Abi tuleb tööriistadele, kui nad oma ison-date vastu üles tõusevad. „Mida te iseend-ist!“ — hüüab kõigewägewam dollar ühest ja wäljakulsumalt. — „Jah, meie, tööriist, aitame iseendist!“ — kõjku kullajumalatele proletariaadi suust wõitlusehüüd!

M. M.

Palga streigid ja poliitika.

Eesti kodanlike wabarriigi kaheastane ajalugu on rikas terawate kokkupõrgete poolest töö ja kapitali wahel. Meie ei räägi juba niisugustest kokkupõrgetest, nagu see sõda, mis Tartu rahuga päewakorralt ära wõeti, Saaremaa töörahwa sõjariistus was-luhakkamine ja igasugune ning hästi we-rine surwe tööliste klassi vastu, nagu ame-likhuste kongressi laialtajakamine, sajakahel wäljajaatmine ja Jõhori. Ka niisugused kokkupõrked, nagu palgastreigid ja nende mahajuurimine on juba küllalt tärnlik at-are, et kirjutada niisugust õpetust majanduse ja poliitika wahelkordadest Gestis, mille eest Tartu professoriks kirjutajat kunagi ei „walita“.

Meil on selja taga kolm suuremat strei-ki: 1919. aasta mai ja nowembri streigid ning tänawune augustikuu streik. Meil on selja taga suured kogemused, kuidas miifi

Gestis streikisid maha surubakke. Need kogemused on waja paberite kinnitada.

Kui me küsime, kas on „meie“ riigis ühtegi streiki olnud, mida waarand ei oleks poliitiliseks streigiks kuulutanud ja kui poliitilist streiki alla surunud, — siis peaksime selle küsimuse peale kindlasti eitawalt wastama ja ütleva: kunagi ei ole kodanline walitus ütelnud, et ta streiki vastu sellepärast abinõusid tarwitusele wõ-tab, et talle kodanluse ta s k u h u w i d ka-lid oleks. Ja nii on walitsewa klassi ja te-ma ministrite sõnad alati põhjatu wa-lelikud olnud. Tuletagem meelde te-asku ja sündmust, nagu me meid oma naha peal tunda saanud oleme.

Däinud aasta mais nõudsid tööriistad pal-gaõrgendust ja ahwardasid streigiga. Wa-litus kleepis nullisamurfadele wanade naiste jutu neliost miljonist, mis kesknõu-kogu saanud olla „wälistelt waenlastelt“, et seadust kinnitada. Meil on selle loo mees-detuletamisteks kaks isearalst põhjust. Esimene on see, et neljamiljoni jutt lendu las-ti selle wärste walituse poolt, mis kanges-ti demokraatlikel teel walimisekasti ilmale tulnud ja oma enamuses „sotsialistlik“ oli. Arusaadaw on, et just niisugune sotsialis-pitalistlik walitus isearalst hingelisi wa-jadust tundma pidi kuldagi maskeerida seda wägivalda, mis ta kapitalistide kaitseks tar-witusele wõtta oli otsustanud. Kesknõukogu juhatus rändas esimest korda türm. Streik „keelati“ ära. Seesugune talitus oleks wõ-nud töörahwa hullude filmad awada ka selle sõja peale, mida seelama walitus peab. Nende filmade peale pandigi „wäliste waen-laste“ neljamiljonilist lappt. Aga just see oli poliitika ja pealegi wäga ja wäga inetu poliitika, millel kõik poliitilise pettu-se ja kelmuise tundemärgid otsestis on. Tolleaegne Eesti wäga kesknõukogu esimees Warfolumejew on juba teist aastat waba-riigi tähtsam nuuskur ja iga kodanlase sil-mis aus ja korralik mees. Miks ei ole was-tawad wõinud niht wäikest protokollikest te-mud, et kodanik Warfolumejew, endine kes-nõukogu esimees, tunnustab, et kesknõukogu on wälistelt waenlastelt maunitud neli mil-joni saanud. Niisugune protokollise oleks ju kodanlusele hästi kasulik olnud! Aga se-da ei tehtud siiski! See tähendab, et isegi niisugune juudas, kui Warfolumejew, ei saa ses suhtes oma lewajadele kasulik olla. — Tolleaegsed kesknõukogu juhatused kiikmed on peaaegu wiimajeni tapetud, aga — nen-de naised ja lapsed elawad meel. Ja — ela-wad puuduses, nii kui see näo järele on wabarriigile, mille põhiseaduses on paragraf, mis „inimesewäärilist eluülespidamist“ töö-tab igale oma kodanikule. Kus on siis need neli miljoni jäämud? Ega see summa omelt

alkäemassiks pole läinud neile, kes selles asjas „juurdust“ tolmutama kohustatud olid!

Teine isäraline põhjus wälja mihjont meeldetuletamiseks on meil see, et walitjuseks wuesti tunnud neile mihjont kangelased — hrad D. Strandmann, J. Kuff ja Ko. istunud. Sellepärast hüüame meie: hoidke oma taskuid, töölist ja isäranis teie, Kesknädakogu liikmed, et teie ühel ilusal hommikul ei ärkaks mihjonäärilena! Walitjuses on mehed, kellel ses juhtes — elutarkust on ning trükkimustast ja lükkriist ei ole sellel walitjusele ka mitte puudu! — Me soowitame igale töölistele igalt jostilt ja töberakondlaselt igal walimiskoosolekul küsida, kas ei ole neil Kesknädakogu jaoks uut neile ja mihjont ja — kus on wanad neli jäänud!

Need neli mihjont on Gestimaa kapitulistidele mitu sada kord neli mihjont jisse toonud. Et siit sai onta alguse palgawõitluse lämmatamine. Siit sai alguse need wäljapalgad, mis kapitalistidele n u u m a k s on. Ja need tänamata päewawargad miitwad weel jostisid hurjutada!

Zaan Tõnissonil on kaks allajurutud palgastreiki ette näidata. Kuna neid kaks on, siis on wõimalik neid kõrwuti seades jälgida, kuidas „riiklik mõtlemine“ arenenud on. Nowembristreik lämmatati mobilisatsiooniga ja hulgaliste wangiwõtmiste abil. Seejuures wõlbi juba otskoke, et „sõja ajal“ streikida ei tohi. Ei peidetud ermaid mitte enam poliitilise promofatsooni warju! — Aga tänawu augustis wõlbi wiimane öna: ka wahu ajal ei tohi streikida. Maste on kutuajate walitjuse palgelt järjeft sügawamale allapoole wõjunud ja nüüd wõib juba palja silmaga näha kikkja looma lihwa! nüüd wõib juba palja kõrwaga kuulda, kuidas walitjuse jeha taga lihwad sõrmed neid mihjoni loowad, mis streigi allajurumine neile lihakasu toob!

„Riikline mõtlemine“ on arenenud selles sähis, et igas palgastreigis kommunismust näha ke ja jeda otskoke wõlba ke. Esemniisriid peawad tunnipikkuseid kõnestid asutawas kogus, et palgastreikisid kourmunipistitsteks riigipõörde kaitseteks kuulutada. Töölistes wõiwad jellest kaste asja õppida. Kuna kommunismus Gestis kuriteoks tunnistatud on, mida jurmaga muhelda ke, siis on juba siit selge, et kodanlus palgawõitlust kõige rängemais kuriteoks peab. Ja teiseks — kuna iga palgawõitlus ametlikult — kommunistlikeks sepitjuseks kuulutatata ke, siis õpiwad siit töölist, et kommunistid ühes nendega on, aga mitte ühes kurnajatega, nagu jostid! Kommunistid wõiwad selle eest kodanluse walitjusele, kõnemeestele ja ajalehtedele ainult tänulikud olla.

Kodanluse riikline mõtlemine ja praktiline on järjeft sünnapoole arenenud, et palgastreigi wastu on ilka raskemad juurtisid platsti toodud. Ei ole juba wõeldaw, et wõlba ke weel kange maise müna kui augustis, kus streikisid osawõtmise jurmaga muheldawaks kuulutati ja töölisti sõjawäljakostu ette kassiti, lõpuks aga weel maalt wäljasaatmine appi wõeti. Mis jäi tege mata, et streiki alla juruda! Minult niisugune wõre jawn jäi toime paremata, nagu see Teena sündmusteit kkaari ajaft töölisteklassile tuntud on. Mis on meile kindlustuseks, et edaspidi ka meil palgastreigi wastu kuusipriit wälja ei tooda!

Soitide seisukoht palgastreigi wastu on kõige hiilgawamaks tõenduseks, et majandus ja poliitika lahutamata on. Nende juudaste kookulepe kodanlusega ei ole mitte ainult poliitiline, waid ka majanduse alale ulatab see kookulepe. Igat majanduslisti küsimust on jostid alati püüdnud lahendada kookuleppe teel kodanlusega. Kui kõrwuti seada need tariisid, mis meie nõudnud oleme, nende tariisid bega, mis jostid oma Palwadre kaudu ja wõgimaska abil me te peale jurunud on, siis wõib täpisealt wälja arwata, mis jostide kookuleppepoliitika töölisteklassile maksma läinud on. Kereusli aegu miitid töölistes alati oma tariisid nõudmised läbi. jost Keskski ei olnud jeda sõjariistus jõudu, mis kapitalistide tasku kaitseteks tarwiik.

Suure kärmiga tulid jostid pärast asutawas kogus wälja, kui Zaan Tõnisson oli streiki allajurumiseks soowimronaid, sõjawäljakostu ja jurmanuhitluse mobiliseerinud. Kuuekümmene maalt wäljasaatmise asjas teadid nad arupärimise. See kõik oli haruldaset häbemata ja filmatirjalist laburdamine!

Seft augusti streikipäewil kiffendafid jostid ühes kurnajatega, et töölistes nõudmised olewat kladatud. Kui aga streik kõtkide kiffendajate ühifel nõul ja jõul nurja actud off, siis tulid jostid ja eten dafid töölistes kaitstjate oja. Kelle wastu? Sellestama Zaan Tõnissoni wastu, kelle nad ise — walitjeks olid hääletawud! Sellestama kodanluse wastu, kelle nad ise ja teadlikult walitjeweaks klassiks olid tõstnud!

Kodanlikes parteid ja ajalehed ning jostid on iga palgastreigi peale wastanud oma poliitikaga. Töölistes tuleb selle peale wastata oma poliitikalgal

Töölistes tuleb riigikogu walimistest hääletada Kesknädakogu nimekirjale. Sel wiisil luuakse awalik teisekoht meie riigikogu rühma näol, millel streigi puhul wõga suur tõhkus saab olema. Kui siis kodanlikes kõnemehed riigikogu kõnetoollis

tulewad oma poliitikat ajama ja tööliste streiki tõrvama ja mustama, siis ei saa need opmanid seda enam nii karisamatalt teha kui ajutawas fogus. Siis ei saa need vriajapidajad ka enam nii kerge waewaga streiki juhtimise keffkohti ära hävitada kui see tänini on olnud. Augusti streigi aegu vlekffime meie läbirääkimistesje astunud västase poollega, aga see oli ju võimata, sest muist jekkimehi toimetati trellide taga, muist olid jooffus ja ülejäänud jekkimehed ei saanud kottu tulla, sest tööstistemoja oli Gesti kodanlike riigi vägede poolt okkupeeritud!

Meie peame poliitika abil endale siindjamad lingimised edaspidiseks wõitlusjeks looma. Ja nimelt niisuguse poliitika abil, mis tööstistehuffi wõitlusjete äratob ja neid organisaafiooniliseft kindlustab. Selles mõttes kutsunegi meie tööstisi keffnõutegon nimekirjale hääletama.

Sotside pankrott.

Sotfid saavad ka sellega hakkama!

Nad annavad langenud juurusele kabja hoopisid ja kirjutawad Jaan Tõnisjoni paturegistrert. Nõik on see walitus pahasti teinud! Meisi laastataffe, aga asunitud-wäikekohapidajad ei saa ehitusmetja, kelmomad ei saa puud ega hagu, sest — walitus müüdnud metja ainult suurel wiisil ja ainult marobõridele. Wiljahinnad on tõstetud. Spekulatiivomise on piiramata wabadus antud. Maafeadus on maetud ja rifutud. Kaitsepoliitfeinikud rõõwivad j. n. e., j. n. e.

See on tõesti kõik nii. Jaan Tõnisjoni walitus oli kõige häbematom kõrgist kodanlike walitjuse koosseisudest, mis läinud kase aasta joofful töörahwa turjal lugu lastnud on; isearanis ilbe oli see walitus puhtrahwaerakondlike walitjusena augustis ja septembris. Aga ka see on tõeste nii, et — ehitiks, sotfid need olid, kes Jaan Tõnisjoni isewalitjejaks hääletasid, ja — teiseks, needjonad sotfid need olid, kes sugugi nii rumalad ei wõinud olla, et mitte ette näha, mis registrid endine Kunstaku hertsjog lahtit tõmbab. . . Nad pidid seda juba jellepärast ette nägema, et nemad ise kogu oma kodanlusteenima poliitikaga olid pinna loonud suurkodanlike walitjuse määrjemisele. Aga nende Mihkel Martna heitis käega: „Ma usun, et Jaan Tõnisjon aus mees on,“ ütles ta omal ajal ajutawas fogus.

See ei olnud joffidel teadmata, et rahwaerakond (ja hallparunite kongressid) juba alguseft peale maafeaduse „riigihumides“ kahjulikuks kuulutas ja teda

parandada ähwardas. Rahwaerakonna „rahwas“ on küllalt jõukas, et mõisaid ja kottukohti osta. Sellepärast oldi 300 linu-likste „mõisajäidamete“ alles jämirise poolt, põlise rendi wastu ja — mõijate wõõrandamise wastu illeilõise. Sotfid on alati kuulutanud, et nende poliitika illesõnne olemal parunite juurmaapidamise ära-kaotamine. Kuid ei wõi mõtelda keift poliitikat, mis rohkem parunite mõisapidamise alal hoidmiseks sihtud oleks kui — rahwaerakondlike walitjuse wõimule attamine. Jaan Tõnisjon kallitas nimeft „ausalt“, kui ta, peaminister olles, oma erakonna maaprogrammi igasuguste abinõudega teostama hakkas. . . Sotfid, jelle wastu, kallitasid ainult ainult, kui nad rahwaerakondlike walitjusele hääletasid, sest jeeaga matjid nad oma maaprogrammi. Tõnisjoni lawatjus mõisaid anda 44-le „fõrgemale rahwa-wälajete“, oli üks neist jammudest, mis rahwaerakondlike walitjusele teoffil oli, et — mõisnikkude wõim Gestis kottu et warijeks. Kui sotfid jelle ille äffi hädatkisa tõstsid, siis oli see — sotside poliitilise pankroti awalikuks tulemine.

Ja nii on see terwel liinil. — K. A. kaebab, et kaitsepoliitfeinikud olla õffel miljonäri Pumpjanski korterisje tunginud ja sealt turbli miljoni eest wäärtasju rõõwinud. Aga — kust tult kaitsepoliitfeij? Hellat on nende kaitseinglite isa! Sotfid pidasid seda alles üsna hijuti meel suureks demokraatia wõiduks, et tänawu 1-jel mail Gesti tööstisteklassile — kaitsepoliitfeij lingiti. Kui nad nüüd ksendawad, siis on see arejewiisutamine kogu rahwa nähes.*)

Sotfid panid jelle rõweda lumepalli mäest alla weerema ja kui paisumine müüd sotsidele enesetele hirmu teeb, siis illesime meie: ajalugu kordub! — Kes käis Hellatingis, sotside partei keffkomitee palwe- firi taskus, Mannerheimilt abi palumas? Ülemfots A. Rei käis! Aga warsti tuli ka hädatkisa: Soome liguinikud tõstsid Tallinnas sotside partei keffkomitee liikme Reiningi wangi. Do seda müristamist ja walguheitmist, mis Aft siis „Sotfis“ tegil Kelle teenus see on, et Gestist on saanud Persia? Hüüdis see hunt lambanahasse pugedes. — Kas on waja meeide tuletada,

*) Tartus haudusid sotfid Tallinna Keifnõutegon, et Worsfolumejew nuuskuriks hakkas. Aga ometi oli kaitsepoliitfeij looja — sots Hellat kangefti uhte, et tal niisugune „tähtis“ nuuskur on ja kütis: „Tühja wiie taha n d e marga eest ostime Worsfolumejewi. Kas sotside häbematusel on piiri?

et jõi ühes Pätsiga komendantide ja komisjaride valitsusele aluse panid; et jõi Pätsi valitsusest lahkudes ütlesid: mahalaikmised peavad olema sead, kus avalik mäs on ju. Ja kes tegis pärast rohkem kisa komendantide ja komisjaride ühewalitsuse üle, kui mitte jõi! Kes weetas Saaremaa wercjanu Pätsi laela, kui mitte jõi!

Mit ka nüüd. Nemad ja nende abil ja näpunäidetel äravägistatud töörahwa lihid jaid trepiastmeteks, mille kaudu J. Lõntšon ühewalitsema tõusis. Etis kummarbasi ja lõmitasid nad selle „lõwi“ ees. Aga hantud on see mõistujutt, et isegi eesjel wiitis kobjahoopi andma tulla lõwile, kui see suuremas oli. Mida waljumad ja lärmitamad sotsialdemokraatlike eesli kobjahoodid on, jeda pikemad on ta lõwad!

Kodanlikes parteid kisklemad omawahel wõimu pärast, sest wõimu juure pääsemine on neile — riigipiruka juure pääsemine. Misjuguine peaks siis olema tööliste poliitika? Mõlemale kisklemale loerale malakat anda ja nende kisklemist jelleks ärakajutada, et kodanlikele peale humpida. Aga sotsidel on oma tarkus, millel tööliste poliitikaga vähematti ühist ei ole.

Riik ei wõi ilma walitsujeta olla! ütlesid nad juulis ja hääletasid rahwaerakonna walitsuse poolt.

Riik ei wõi ilma walitsujeta olla! — kordasid nad oktoobris ja hääletasid tööerakonna walitsuse poolt.

Mis on riik? Mis on walitus? — Riik on ühe klassi organisatsioon teise klassi üle walitsemiseks. Sotside silda et kannata jeda wälja, kui kodanlikes erakonnad omawahel kokkuleppida ei jõua, kuidas töörahwaft rühuda ja kurnata! Nad astuwad wahete ja otjastawad kodanl. omawahelise tüli kord jelle, kord teise kodanlike erakonna kajuks. Sotsidest paremal pool on ajutawas kogus 72 leentooli. Nii on kodanlikele kõik wõimalused päris parlamentlikult oma walijust „kujundada“ ilma sotsideta. Aga jots on herraste teener ja ruttab kord jeda, kord teist herrat töörahwa katile aitama. See on poliitiline kólwatus. See on täieline poliitiline pankrott. Si ole waja prohwet olla, et ütelda, et päew tuleb, kus sotsid ka selle tööerakondlike walitsuse patu-registrid kirjutama hakkawad, selle nad täna pufki altasid.

Juudaste näopildid.

(Sissejoonistus.)

„Ja kui tema alles rääkis, siis tuli Juudas, üks neist kaheteistkümmest, ja temaga palju rahwaft mõtadega ja muia-

dega ülemalt preestritest ja rahwawane-
maist läkitatud.

Aga see, kes teda ära andis, oli neile tähe annud ja ütelnud: Kellele ma sund annan, see on seejama, teda wõlke linnu.“

Nii kirjutawad ewangelistid. Misjuguine on meikaja juudaste esiwõnema nõu-
pilt. Kas tahate näha tema järeksulijatest mõningaid?

1. August Rei.

Tema on „Eesti sotsialdemokraatlike tööliste partei“ tüür ja kompass. — Kas et olnud see saatanlik — epteks „Sotsialdemokraadis“ pilt kirjeldus awaldada Mannerheimi hirmutegudest Soomes klassiõja päewil, ja siis — Heltingi jöita jamalt Mannerheimilt libumiska painmal See kirjeldus oli Juudaste juudlus. Sest jelle kirjeldusega taheti ütelda, et ka tema — Rei — „üks neist kaheteistkümmest“ on, kes ühes töölisteklassiga on. Konstantin Päts talitas kui klassiteadlik kodanlane, kui ka Rei Heltingi läkitas. Ta toimetas oma klassi huwides, ja me wihtame teda jellejama wihaga, millega kodanustki. Aga Reid me põlgame, sest tema pea kohal ripub silt: tööliste partei.

Reid ei ole nähtud tööliste koosekule-
tel, rahwamiitingutel. Ta istub ühes ülemate preestrite ja rahwawanematega. Ta on ajutawa kogu esimees. Tema allkirja kannab kõik see, mis ajutaw kogu töölisteklassi wasta korda on jaatud.

Kui wabariigi poliitiseinikude kongressis M. Hellati „awopolitiseinifuts“ (misjuguine „au“!) walis, siis peaks kodanlaste kongressis Rei — „politiseks antkodanlasteks“ walinna. Töölijed aga ei anna talle riigikogu walimistel jeks tarbeks mitte üht häält!

2. Karl Nit.

Tema aeg ei kulu mitte — nagu Reid — jelleks, et telgitaga „ülemate preestrite ja rahwawanematega“ sotsistada. Ta mõistab juba poole sõna pealt, mis suldwastika ülempreestrid ja riigiwannemad temalt ootawad. Ta on alati seal, kus kõnetaol on. Ja ta kõnetaob „töölisteklassi huwides“ — „riiklikelt seisupaigalt“. Ta nõuab, et riik töölisteklassi „tõsiseid huwijid“ leitjeks. Ta paljastab „prowokaatorit“ ja „tuunedaid jõudusid“, kes töölisteklassi huwitusesse wiimat.

Nii ta juudleb. Ja — häda siis töölisteklassile. Siis tehakse seadusi „töörahwa kasuks“. Siis mobiliseeritakse streikijaid Rahumäe poiku. Siis jaobetakse wälja 102. Siis maetakse Jõhorskli rappa 26. Siis — hõiskawad kurnajad ja miit-
talle tööliste seljast kahetas nahl! . . .

Temale häältega on need töölised, kellel ülekõhne üheksa nädal selgast!

3. Mikkel Martna.

See on riistapuu, millega õnnis Jaan Postla „demokraatlik“ välispolitilist ajas. Tseleisvõtte saavutamiseks ei võinud ära põlata ka Väime soltsikarandjate tagatrap-pisid. Jaan Postla poolt M. Martna rit-deesse, ostis talle refjudoohvrid, andis talle tema ijelvoomu kohajelt — rikkalikult päe-warahasid ja Mikkel Martna täis kõigi maade kurnajate toapõissa — 2. Internat-sionaali ninameest — noomimas, et need oma isandatele selgeks teeks rahwaste enesemääramise õiguse — müidugi mitte Firimaa, Egiptuse, India, Korea jne., waid — ainult Eesti juhtes. Nende rändamiste tagajärjed olid suured väliswaluuta ja M. Martna isikliku mõnutunde juhtes.

Ta on oma häämaa kurnajate iiristamit-sels ka raamatutele kirjutanud, mis kroo-nu kulul milmes Euroopa keeles kirjasta-tud ja ta on selle waawa eest juba 300.000 Smk. fätte saanud. Peab arwama, et ta selle rahaga oma sahariini-wetklib Tal-linna parkades kinni maksis ja soltsikist-ijse revolutsiooni kiirendamiseks weel mõne hea äri tegi.

Sellepärast on tema arwamine, et A. Sellat iseministriina „wormilijelt äieli“ on tallitanud ja et seda seltsimeest juba selle-pärast parteist wälja heita ei wõi, et nende parteil teist wõlunud meest ei ole, keda tulewikus iseministriks wõiks panna.

See õiglase demokraat ütles, et kahe-kümne kuue mõrtjufkate wastutuselewõ-mist sellepärast raste olewat läbi wiia, et punajed Tartu keldris weretöö teinud. Aga ta jätab ütlemata, et igahite, keda Tartu keldri asjas kahtlustatakse ja Eesti pinnal fätte faadakse, surma mõistetakse (kriisita profjeis). Isboriski „tegelased“ aga on samal ajal suure lugupidamise wõlajised!

Kes tahab odawat sahariini, see andku oma hääf riigikogu walimistel Mikkel Martnale, aga ümbrisku pange liisaks weel üks sajamargaline, sest „ülempreestrid ja rahwawanemad“ ei jõua talle küllalt maksia!

4. Aleksander Sellat.

Ta puudub soltside partei kandidaatide nimelirjas, sest — piistoda tantofje ikka... põnes, isääranis kui ta werest nõretab. Mii on julgem nurga tagant töölisklas-sile seda demokraatlist instrumenti selga torgata!

M. Martna ütles soltside partei augusti-luu kongressil: Sellati pärast on meie partel Moskwa wärw juu-rea.

Seda joont on näopiõõõks küllalt. Soltside lõnemehed aga rändawad mõõda maad ja piitawad seda joont enda palgelt maha käärida, nagu Piilatus Raatfaretli puufepa poja werd oma fätelt pesti terwe rahwa ees.

5. Otto Sternbeck.

Ott „Soltsidemookraadi“ peatõtmehaja 1918 nowombris ja detsembris. Kirjutas Soome abt wastu. Marsjis siis Tallinna kaitsepataljoni eesotjas tõrnuti Soome palgalistega wäärinnale. Tõusis polgu komandööriks.

Wiid on Eesti töölisklassi ahesats. D. Sternbecki rinda aga ehil wabaduserist. Soltside partei kandidaatide nimelirjas teda ei ole. Wiks te hääbete seda kange-last, soltsid!

6. Nikolai Köstner.

Etzensid. „Kewalis“.

Enne — elas prost juhu.

Wiid ammutab elusjõudu õhekkidega pangast ja usub kindlasti, et Eesti töölisklassi iseseiswuses elulijelt huwitatud on.

Ka teda ei ole nimelirjas, sest ta on soltside partei ministri-kandidaat ses lau-banduse ja tööstuse juhtes.

7. Aleksander Dinas.

Sünattas ühes D. Strandmanniga Ametiühisuste Keskndükogule neli miljoni. On maalt wätjasaatmise mõtte kaasija ja Isboriski tee taandaja. Kägistas „Töö Hääl“ ära. Nuuskis Jaan Kärnerit ja W. Kingisfepa, kes „Töö Häält“ toime-tab. Andis K. Alstle nuuskurlikka teateid, mis see mullu 1. juulil asutawa fogu lõnetoolit wälja pasundas pagarlasti piit-lutades, et need lojud olla. Oli Jaan Tõ-nisfoni diplomaatlikseks agendiks Wene-maal. Soltside partei tarwitab teda seal magneedina, kus ei Ait ega M. Martna et tõmba.

8. Alma Ostra-Dinas.

Me teame seda Ed. Wilde ajaloolistest romaanidest („Mahtra sõda“, „Kuidas Anija mehed Tallinnas käisid“), et minewa aastajaja keskel nii tehti: wastuhakkaja-dest kaagitati mõned ära, teised aga pandi „alla wanduma“. Alla wandumisele juu-niti peksuga. Eesti demokraatlikes waba-riigis toimetab rahwawalitsus töölisklassiga hoopis inimlikumalt.

Sellat wiis meelaja Anija mehed Is-boriski ja saatis Alma Ostra Tallinna Keskndükogult küsima: kas tunnistate neid kongressi otjuseid, mille eest 76 maalt wälja libutati ja 26 maha tapeti?

— Tunnistamel — wastas Keskndükog.

Õhõfjadus, fmd. Waldel ja Wegner.

fm. Soovatu kuus kuuhaama ja murtud suud. Kes neid ei teaks! See on meie fötsialdemokraatlike opmannide „kas wannud alla!“

Mina Ditra talitas kui Gellati agent. Warholomejew oli — häbelikum, kui ta alles kesknõubogus ilkus.

9. A. Palmadre.

Endine tööminister. Ta ütles fötside kongressil, et tal Jaan Tõnissoniga ja Laidoneriga hea läbisaamine olnud. Et tal töölistega hea läbisaamine oleks olnud, seda ei ütelnud ta mitte. Ta on harilik kurnajate teener.

10. Joh. Kartau.

Herra Kartaul Mitu penni oli Teil lastus, kui Te peale Saksa okupatsioonist Veskise tulite? Kewadel Te saite Eesti opteerimise komisjoni esimeheks Moskwas. Kas on tõsi, et Teil sellest ametist enne lahkuda tuli, kui Teie kapitaliteje teine miljon täis sai?

11. Hans Martna.

Arimees. Mutawa kogu sekretäär. Oma isa poeg. Adwokaadina on ta adw. Limbergi artelli liige, kes kommunistide laitsmist sõjakohtus diglase taju eest oma peale wõtab. Georg Kreufis terwitanud 20. juunil sõjaringkonnakohtus seda oma laitsjat H. Martnat sõnadega: kusi see uuetud föts sila jali!

Kahtleme, et kogu töölisteklassiigi H. Martnale midagi muud oleks ütelda...

12. Jundas Tulp.

Kord oli aeg, kus see mees Dwigatelis oma igapäewast leiba teenis. Müüd on aeg, kus see mees mustem föts on. Tööministri abilijena teenis ta kapitalistid ja haukus tööliste peale. Ta on tõusik, kes kord weel — väga kõrgele fertis, kui töölised walitsemaks klassiks saavad.

13. Rogupilt.

Rogupilt sellest jundaste parteist on werine. Soome „abimäed“. Kaagid. Mahalaikmised. Rahumägi. Seamae raba. Weskimägi. Raadi mõisa kruusauk. Saarekullmägi. Raisjaar. Jsborsik. Willem Maasil. Kaitsepolitsei. Judenitsh ja Bala-howitsh. „Kewalis“. Eesti marga kurs. Etufallinimine. Miljonääride sigitamine. Palgastreikide lämmatamine. Eõjaseaduse edasilestmine. Surmanuhtluse põhiseaduslik kinnitamine. Arupärimiste mahamatmine õutawas kogus. Ja — petlikute sõnatoõlkjude Paabelitorn.

Fotograf.

Äbarikud.

Tallinna Ametiühjuse Kesknõubogu üheskutjete peale, riigikogu walimiste puhul, on jundased oma hästi wana lori jälle lõpedale toomad. Meie üheskutje sõnnas findla pitrijoone töölisteklassi ja kodanluse wahel. See üheskutje ütles: siu kurnataw, seal kurnaja. „Mis ütlemad fötsid?“

Sõtsid ütlemad, et meie juures, kui wahere arenenud tööstusega maal, klassiwahed haugelsti nit arenenud ei ole, et helda wõiks: siiu kurnataw, seal kurnaja! Peab weel kaua ootama... ja nimest — 50 aastat... („Sõts“ nr. 229).

Edasi seletab „Sõts“: terwed kuljeühjused seisaavad koos peaasjalikult wälkkestest etewõhlastest, kelle kommunistiline raksumine ei ole muud kui wälktoodamine käre-meelsus...

Teadlu siis iga tööline, et fötside seletamise järele ei ole Tallinna ametiühjus mitte rohkem ega wähem kui ainult „peaasjalikult wälkkestest etewõhlastest“. Igal töörahma koosolekul, igal riigikogu walimise-cessel miitingul paljastajana iga ametiühjuse togetane, et fötsid Tallinna metalitööliste, puutööliste, feenria-paberitööliste, kiwiltööliste, ehitustööliste, trükitööliste, nõelatööliste, kiutööliste jne. jne. ametiühjusi wälkkesteks kapitalistide ühisusteks peavad. Et need aga wälkkestest kapitalistikeste ühjused olemat, sellepärast sammuvadki nad 3. Internatsionaali lipu all, ning ei tahwat fötside teijest Internatsionaalist ja kollejest Amsterdami ametiüh. Internatsionaalist wähemalki teada! See fötside järjekorraline lori ja provokatsioon saagu teabawaks igale Eesti proletaarlastele.

Kodanlus on omas walitsemises täielist jõuetust üles näidanud. Majanduslikest ülesohitamistest ei wõi üleüldse ühesest kodanlikest riigis juttu olla. Eesti ministrid hunnistawad ühest suust, et kui nende walitsemine weel niijamajuguste kriisidega edasi kestab, siis nende riiki pankrott õhwardab. Seda rääkijid alles weel hiljuti, niijästi Tõnissoni kui ka Päipi, Iched ja mehed.

Mispärast see nii on? Sellepärast, et kodanline ilmatorf igal pool laguneb. Sellepärast, et kapitalism igal pool madameb.

Ja sealjuures sünnib ijetsõug ilmaparandajaid, kes seletawad, et kapitalism ei olla saanud weel küllalt edenedal!

See ongi see ajalooline äbarik-fötside partet. Nende „teaduslik fötsialism“ on uuesti ärkanud ning räägib müüd seda, mis aastat 50 ja enam tagasi räägiti. See teadusliku fötsialismi mõistmine tuleb kauge minewiku kolikambriist ning tema esitajad

raudteelaste eelkongressi ära. Mis nättas see eelkongress? Nimelt seda, et sofside walmi, mis raudteelaste peade kohal seisid ja nende monitsemad häälod: mitte ühineda ametühisjuse Kesknõukoguga, jääd hülid- jaks häälots sekkumisel eelkongressil. Raud- teeproletariaat oli selja pööranud nende juudastele, kes neid esimejel mail sõjartis- tus koalitsioiste hirmutamiseks olid annud. Ametiühisj. kongress, mis lamal meti, osalt maalt wälja saadeti ja 26 parema ajudega mehe pead lõmaks taoti Jõborstis, kelle hulgas ka raudtee peatöökoja tööline Aug. Tuuder oli. Pärast ametiühisj. kongressi oli üleüldine raudteelaste kongressi jaadikute koosolek, kus üleüldise streigi küsimus ot- susemisse alla luti, ametiühisjuse kongres- silt wäljasaadetud jaadikute kaitseks. Sofsid juudastel olid oma lõugadega agaralt ametis ja pidasid kõnefid, mis jaadikuid terrori- oisid. Hirmutati sõnadega „kommunistid“, kes teistil julges kõnelda, kellede jaoks uel kaagid walmis olla... Tõele an andes wõib öelda, et nad jõudsid oma eesmärgile, — raudteeliidu nõukogu läks laiali ilma ühust tegemata. Ameliühisj. kongressi jaadi- kute wõlbi wakkides tapale. Raudteelased, kelle liidu nõukogu puutumata oli ja kellel wõimalus oleks olnud wägistatud ameti- ühisj. kongressi jaadikute kaitseks wälja as- tuda, jooksid laiali... Häbi nende raudtee- liidu nõukogu sofsidele, sest nende käed nõ- wetawad paremate proletarlaste werest, kes Jõborstis puhkawad. Duri masinistid 7. septembril Jõborstist tagasi jõudsid ja sellest weretööst kõnelesid, siis tardus ühe oja töölistel weri soontes, kuid teine oja (need on sofsid) käis uhte, wõburdõmja nägudega ümber, millest iga tööline lugeda wõis: hoidke weel kommunistide poole! Mõni päew hiljem oli raudteetöökodade üleüldine koosolek, kus aru anti lõuressi tööst. Sofsidest kongressi jaadikud tooni- tassid: ande aru sellest, mis eest saadeti 102 jaadikut maalt wälja, kelledest 26 nullaga taeti? Keegi kongressi jaadikutest tahtis aru- annet teha, kuid töölistel hülidfid: „ei ole tarwis, teame üegi“. Töölistel teadsid, et sofsidest timukate kaasabil mõrtsukatöö oli püüdnud ja et sofsid otswad koosolekul uusi õhwrõid, sest kõigil oli teada, et kongressi otjusest ja Jõborstist weretööst kõnelesid estimestele järel rändawad. Sofsid olid oma Raimi töö hülidgawalt lõpetanud. Nad ise se- letasid: „nüüd on rahu majas“. Kes welle wastu kõneles, sellele tuletati Jõborst 26 meelde. See weretöö kaimestas raudteelast, ning nad kõnelesid põlastawalt sofsidest. 13. novembril streik paiskas oja klassiteadlikke töölisti töökodadest wabriku wärawa taha. Pärast ametiühisjuse kongressi uuesti wa- litud liidu nõukogu ei liigutanud forme ot-

fagi selleks, et neid tööle tagasi wõtuda, waid hõõrus wõõmu pärawi käia, sest üks oja nend- de wastastest oli lahjutaks tehtud. Selle järel algawad õõrumised sofsidest nõukogu ja tööliste wahel, sest wakkitud said nad 200 häällega, kuna raudteetöökodades 1200 töö- list töötas. See õõrumine kestis 3. augusti- ni, mil üleüldine streik algas. Suurem oja raudteetöölisti nõuwsid ühinemist ameti- ühisjuse Kesknõukogu poolt wäljatõõbitatud palgatoritiisiga, kuid teine oja, j. w. põlised raudteetöölistel (u. u. seelastel) ja kollane liidu nõukogu seisis selle wastu. Sõpüks olid nad sunnitud tööliste enamusele järel andma ja streigiga ühinema, kuid sead afuõ sifeminister Einbund — Lõniskant nõus- olekul, raudteeliidu kõhklejaid sofsidid kom- munistideks lookitama, neid Mõiku wangi- laangrisse saates ja sunnitööle mõistes. Raudteeliit surutakse sõjaseaduse kehtwu- sent kiini. Rahwaerakond surub sofsid tu- gewasti aihade wahete, perussid Mõiku kas- watusmajasse saates. Kõik see tegewus awab raudteetööliste kinnised silmad. Kuid hiljuti raudteetöökodadesse ilmus Mõikel Martna sofside poolt korraldatud koosole- kule, justamend nii uagu enne ajutawa ko- gu walimisi, turjasid otjuma, kelle wahel wõiks riigikogusse rahjutada, siis lahwtas mehike ära jeda muundatus, minema aas- taga wõrveldes, raudtee masjede hulgas nähes. Koosolekule jäid 20 patenteeritud sofsi ja teist niipalju andishimulisi kuula- ma. Mõikil, miks tuleb ta siia nõgistesse töökodadesse kõnema? Mõiks ei ole ta pä- rawt ajutawa kogu walimist meile nõu käi- and andmas? Selle peale wastas hall wõ- rukael: teda kutjutud... ming lihas, wana pikkusid kõrwale juhtides, häbelikult juuda- ke juudust warjates, juurde: ma tulim aru andma parteilistest tegewusest ja ei mitte mõnda hingede püüdmiseks wälja heitma... Waene wana wõrukael — jett mis sead mõrraga teha, kui teegi enam õugegt ei hak- ka! Tööliste ribadest kostab hääl, mis wa- nakejete kut wiimase päewa pasun kõrwu kõlab. „Mõiks tulid siia ja ei mitte sinu par- teilistimees Hellat? Tema on aruannetega rohkem kursis, ning ta teab jutustada, kus iga nutikama tööliste pea puhkab, mida ta iladest maha lasti raiuda“. Martna elab nõ- gises raudteetöökojas erutawalt filmapil- kufid üle, sõnab weel midagi tööliste wõit- lusest ja — lahkus, kui pekkasannud koer saba jalge wahel sorgu hoides... Mjad on muutunud. Teod on inimesi paljastanud. Ja wähemadki jängrid lahkusid koosolekult ning sofsidast omale habemesse: „Jõjanda teed an imelikud“. Raudteetööline.

Kodanline ajakirjandus ja meie.

Wist ainult „Baba Maa“-wallikuse häälekandja on „Rõhutate Hääl“ esimese numbri „heatahtliku“ wallimisega wastu wõtnud. Kuudas seda wallimist mõista, efs me jaa seda warsti oma naha peal tunda . . .

Maaliidu „Kaja“ teatab, et „Rõhutate Hääl“ on kommunistiline leht.

„Sotsialdemokraat“ ei wsta töbliste lehe kohta muud ütelda, kui tühtist tögada: 16 lehekülge ja kõi trükitähti täisi! Kallid „töbliste“ partei mehed, kas te ei aima, et te selle rumalasti peast tehtud märtsuga otse naelapea pihtra trehwanud ofetell! Kes wõttis meilt wõimaluse 16 lehekülge „trükitähti“ täis teha? Sotsialdemokraatlikud ssemimistrid! Dinas ja Hellal!

Kõige pikema arwustusega on muldugi meid „austanud“ herzhogi Jaani ja Araabia täku ministri Einbundi leht „Tallinna Teataja“. Ta pahandab, et „Rõhutate Hääl“ fogu „töblisteklassi“ nimel on kirjutanud: „Sel kolmandal (oktoobri rewolutsiooni) aastapäewal jaadab fogu Cesti töblisteklassis ühes kõigi maade töblistega oma wenualikka terwitusi Wenemaa töbrahwale ja hüüab: elagu nõukogude wabariki!“ Nagu näha, ofeme meie siin mitte ainult Cesti, waid ka fogu ilma töblisteklassi „nimel“ nõukogude wabariki elada lastanud. Kas arwab „Tallinna Teataja“ endal õiguse olemat terwe töblisteklassi nimel „demokraatia“ elada lasta? Waewalt küll. „Tallinna Teataja“ kaitseb jõhvide ainuõigust töblisteklassi nimel kõneleda.

See leht ütleb, et Wenemaa Nõukogude Wabariki olemat töblistele annud wabrikud ja tehased, kus tööd ei tehta; mõjad, mis ära häwitatud; eluhooned, mis lagunenud jae. Aga see leht jätab ütlemata, et Narwas manufaktuurid seisawad; Tallinnas waewalt wiendist jellest töbliste arwust töblis mis enne, ja et jeejagune nähtus tõesti on, kuigi wabrikud ja tehased demokraatlikelt kapitalistidele tagasi antud on. See leht jätab ütlemata, et Cestis wabrikutööstus wiletsalt kirahkeb, kuigi juba 10 kuud rahu wallikseb ja kuigi mere-tee tunagi kiini pose olnud ja kapitalistiline maailm tunagi pole Cestit blokeerinud (piiranud). Mõjad ei ole Cestis tõesti mitte „häwitatud“, waid neis lojutawad mõisnikud oma lihawat teha. Mõhade häwitamine on aga Nõukogude Wenemaale jõu annud kolm aastat maailma kontrewolutsiooni marullistele pealelunn-
gimistele wastu panna. Sellepärast „Tall.

Teataja“ mõhate häwitamise üle pisaraid walakfi!

Eluhoonete juhtes wõime majapere-
meeste ihulehele trööstiwaid lootusi anda, et need Cestis warsti lõpulikult lagune-
wad, kuna majaperehede remonti ei tee. Nad ei tee remonti sellepärast, et fortiri-
iklri jeadus nende marwõõrimist piirab. Sellest ei ole muud pääseteed, kui liiri-
majade ülewõtmise Wenemaa eeskujul jae. Miks ei ole seal ülewõetud majades re-
monti tehtud? Sellepärast, et „Tall. Teataja“ klassiwennad oma sõdadega ja sse-
mistie wastuhakkamistega jelleks mahti ei ole annud. Wisatakse parun Wrangel-
merde. Saadakse rohu. Ja — paranda-
takse ka majad. Ennem aga parandatakse wõdurid.

Meie sanjese, et kodanlus ei lohku wä-
griwalda tarwitamast, kui ta wõim kaalu
peal, püüab herzhogi leht mõbda hüüda
hüüdega: „nagu lohtus töbrahwa walli-
lus tunagi kõigeohimamast terrorist ta-
gasi, kui tema wõim kaalu peal!“ Et
lohtu jah tagasi! Aga ütles jeda ka
õfekohe ja anfall ja ei liputa, wõltsi,
warja jeda mitte, nii kut jeda kodanlus
ja tema „Tall. Teataja“, kui turnajate
wõim kaalu peal. Töbrahwa wallikus
„tarwitab wägriwalda ka nende töbrah-
wa fihide wastu, kes kriitilisel filmopil-
gul wanuma lõwad ja waluis on üle
jookma. Sellega on Wenemaa Nõukogude
wõim töbliste asja päästnud ja see „Tall.
Teataja“ mkraks teekti! Kas ei tarwita
kodanlus wägriwalda oma kõhklewate fih-
tide wastu? Mobiliseeriti ju ka kodanlasi
1918 aasta lõpul surmanõukluse ähwar-
dusel kodanlist korda kaitsema? Ja just
Jaani Tõnissoni wallikus oli see, kes lõh-
juguseid sunnimäärasi oma klassi — talu-
peremeeste — wastu maksma pani.

Herzhogi leht on armuline: „Meie ei
litle, et „Rõhutate Hääl“ toimetis peaks
Nõukogude paradiisi jaadetama, aga wõi-
malus peaks neile antama lõpulikult sinna
kolida, seal on rõhutuid rohkem, kes ka
„häält“ tarwitawad.“ Muidugi on seal
rõhutuid rohkem, sest Wene kodanluse jäti-
seis on rohkem kui Cestis töblisi. Aga
„lõpulik“ paradiisi kolimine on meie juba
tunud. See tee läheb — Jshorski kandul
Seda teed meie ei karda, ähwardagu jõe-
dikute leht meid kas wõi läbi kolme lulle.
Meie ei karda jeda teed, sest langenud
wõitlejate asemese tulewad uued. Ja töb-
liste wastuhakkamise waimu ei jaa matta
ühtegi rappa! Ses juhles peaks ka Cesti
kodanlusele juba elutarkust kogutud olemat.
Elawaks tõendusjeks on kas wõi seejama
„Rõhutate Hääl“.

Töölise elu.

Tõbeisjal 6. novembril.

6. novembril s. a., nõukogude võimul kolmandal aastapäeval, laupäeval, lõpetasid aja Tallinnaabrikute tööliste töö kell 12 päeval, tunnistades 7. novembril juurets rahvusvaheliseks tööliste pühaks. Töö seisis järgmistesabrikutes ja tehastes: Noblesneris, Balti puuvillaabrikus, Wene tehases, Sadama tehases, Rae-wabrikis, Wiiganis, Autokuris, Weega töökojas ja osalt Lutheriabrikus. Wõnesabrikus seisis kaitsepoliitsei agendid rewolwitegaabrikute willed juures, et töölistel lahkimisewilet ei saats anda. Teistesabrikutes olid politseinikkude salgadabriku wärawates awwahidets wälja pandud, kes tööleid tegid lahkuwatele töölistele. Mendesabrikutes, kus politseinikud töölisti töö juurest lahkuda ei lubanud, seisis töö sellegipoolest, nõnda et politseinikkude waew kühi töö ja waimu närimine oli, wägiwallaga töölesundimise juhtes. Cesti töölisteklassi mälestas Wene töbrahwa kolmeaastast nõukogude festiwale päewa. Ta saatis oma wennaliku terwituse kangelaslikult wõitlewale Wene töbrahwale, kes oma ja kogu ilma rõhutamise eest wõitlewad. Cesti töölisteklassi hüüab 7. novembril:

Elagu Nõukogude Wenemaa!!!

Elagu 8. Internatsionaal!

Rahwakoosolek Töölistemajas.

Nõukogude poolt kokkututjutud rahwakoosolek 7. nov. s. a. Töölistemajas.

Esimeseks kõneleb jelttimees Sommering. Teeb omas kõnes ajaloolise ülevaate tööstuse arenemisest ja töölisteklassi tekkimisest. Näitab ära, et tööstuse arenemisega on tööline muutunud walmistawaks masinaks kapitalistidele. Rõhutab seda, et töölistes peawad kõik endid loomdama ametiühisuste alla, et kergem oleks wõitlust kapitalismi vastu juhtida. Klassijärgi kõneledes, maalib ta koosolijatele pildi sellest juurkoer Reist, kes Soomes käis Mannerheimilt timutaid palkamas — töölisteklassi weristamisest. Selab, et kui sojide Metusjala, Marina, jeda parteid ei oleks ajutanud, siis töbrahwa aadrilaskja Päts jeda tingimata oleks teinud, sest kodanlusest oli see partei tingimata tarwilik — maskeerimise juhtes. SefeiSwaid arwustades leiab, et selle partei sabakuues mehed on ühes werise Vaidoneriga sammunud, sest klassijõja ajal hääletasid nad ajutawa kogu, kodanlise isefeiSwuse ja werise terrori poolt, mille eest ükski tööline oma wäikest warwast poleks liiguta-

nud, weel wähem kae üles tõstnud. Ametiühisuste Nõukogude et aja jäherdust paendlast poliitikat, kui need poliitilised parteid. Tema jaadikud lähewad parlamentti, et kodanluse ja sotsialpetistele kadu kuulutada, sest parlament on töölisteklassile ainult üks wõitluse abinõudest. Nõukogude on klassijõja ajal, walge terrori peale waatamata, üleüldiseid proletariaadi huwifid filmas pidanud. Klassijõja kõige werisemal filmawilgul seadis ta ülesse loofungi: „Maha jõda Nõukogude Wenemaaaga!“, olgugi et ta selle õhuse lunastas oma paremate wogade ja tütarde weriga. Pärast 26 kongressi jaadiku weristamist tunnistas uuesti walitud Nõukogude kongressi poolt tehtud õhused õigeks ja wõitis need õhused omale juhtnõõrideks. Kodanlus on jõuetu olnud tööliste klassiwõitluse mahajurumileks. Tuletab meelde, et täna on Wenemaa Nõukogude Wabariigi 3. aastapäew. Kogu ilma kodanlaste kiuste seijas punane Wenemaa kui ärawõitmata kindlus. Kõik rööwkapitalistide katsed sinna jisse tungida on jõuetult kokkuwarisenud. Mikspärast? Sestepärast, et punase Wenemaa kaitsemise kogu ilma proletariaadi solidaarsuse peale on rajatud. Igast ilmakaarest kaotawad hääbed: „Käed punase Wenemaa ühise!“ Selle peale waatamata, et kodanlus sotsialjanduse lainega Wenemaad tahab uputada, seijas Wene töölisteklass kogu ilma tööliste filmis — aatekujuna. Elagu Nõukogude Wenemaa!

Järgmine kõneleja jelttimees Alliffo näitab, et kodanlisel klassil on kõik organiseerimise abinõud, nagu: ajakirjandus, piiramata sõna- ja koosolekumwababus, parlament ja riikline apparat. Töölisteklassil on nad puudunud. Ühte neist organiseerimise abinõudest, s. o. riigikogu, peab Ametiühisuste Nõukogude ära kasutama, et töölisteklassile näidata seda jõuetust ja pettust, mis walitseb parlamentis, ning riigikogu jõuetooli kaudu tööliste hulladesse rewolutsioonilist tuld töölele puhuda, mis tuha all warjul on. Rõpetab sõnadega: Elagu üleilmiline rewolutsioon!

Kolmas kõneleja jelttimees Piispea algab sõnadega: Wanal ajal, mil rahwusline sõda oli, siis waliti rahwa etteotsja kergem ja nõukam mees, kes ei olnud klassiline esitaja, waid rahwajuht. 8. ja 9. aastajal kuni jiiamaani, mil kapitalistiline kurnamine nii kõrgele tõusis, et tööline kõnnib närudes, warbad wäljas, seatakse riigijuhtideks jäherdused inehed, kes kurnamisesüsteemiga hästi tuttawad on. Cestis on demokraatia töölisti wäljakantant wõinud, sest et demokraatia taga

